

ภิกขุวรรณกรรม

๓. โกกาลิกวตถุ (มยา วุจเจเต).

"โย มุขสญฺญโตติ อิมํ ธมฺมเทศนํ สตุถา เขตฺวเน วิหรณฺ
โต โกกาลิกํ อารพฺภ กเถสิ.

วตถุ "อโโข โกกาลิกโก ภิกขุ, เยน (ทิสภาเคน) ภควา (วิหร
ติ), เตน (ทิสภาเคน) อุปสงฺกมิตี
สตุเต อากตเมว.

อตฺถปิ อสฺส (วตฺถุสฺส) อฏฺฐกถายํ วุตฺตนเยเนว (ปณฺธิเตน)
เวทิตพฺโพ.

โกกาลิกเก ปน ปทุมฺนิรเย อุปฺปนฺเน, (เต ภิกขุ) ธมฺมสภายํ กถํ
สมฺมจฺจาเปสฺสุ "อโโข โกกาลิกโก ภิกขุ อตฺตโน มุขํ นิสฺสาย วินาสฺปต
โต, เทว อคฺคสาวเก อุกโกสนตฺสเสว หิ อสฺส (โกกาลิกสฺส) ปจ
วี วิวรํ อทาสีติ.

สตุถา อากนฺตฺวา "กาย นฺตุถ ภิกฺขเว เอตฺรหิ กถาย สมนฺนิสินฺ
นาติ ปุจฺจิตฺวา, "อิมาย นาม (เอตฺรหิ กถาย สมนฺนิสินฺนา อมฺห)อิตฺติ
(วเจเน เตหิ ภิกฺขุหิ) วุตฺเต, "น ภิกฺขเว อิทาเนว (โกกาลิกโก อตฺตโน มุขํ
นิสฺสาย วินสฺสติ) ปุพฺเพปิ โกกาลิกโก อตฺตโน มุขเมว นิสฺสาย นฏฺโฐ
ติ วตฺวา ตํ อตฺถํ โสตุกามะหิ ภิกฺขุหิ ยาจิโต ตสฺส (อตฺถสฺส) ปกา
สนตฺถํ อติตํ อหริ:

"อตีเต หิมวณฺตปฺปเทเส เอกสฺมี สเร กจฺฉโป วสฺติ.

เทว หัสโปตกา โคจฺราย จรณฺตา เตน (กจฺฉเปน) สทฺธิ วิสฺสาสํ
กตฺวา ทพฺพวิสฺสาสิกา หุตฺวา เอกทิวสํ กจฺฉปํ ปุจฺจิสฺสุ "สมฺม อม



โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

หากัม หิมวณฺเต จิตฺตกุญฺจปพฺพตฺตเล กาณฺจนคฺคฺหาย วสณฺณจํ รณฺณิโย ปเทโส (โหติ), คจฺฉิสฺสตี อมฺเหหิ สทฺธิณฺติ.

(โส กจฺฉโป) "อหํ กถํ คมฺมิตฺตมฺมิตฺติ ปจฺฉิ.

(หํสา) "มยํ ตํ เนสฺสาม, สเจ มุขํ รกฺขิตุํ สกฺขิสฺสตีติ (อาหํสุ).

(กจฺฉโป) "สกฺขิสฺสามิ, สมฺมา คเหตฺวา มํ คจฺฉณฺตํ (อาห).

เต (หํสา) "สาธฺวตี วตฺวา เอกํ ทณฺฑกํ กจฺฉเปณ ทํสาเปตฺวา สยํ ตสฺส (ทณฺฑกสฺส) อุโภโกฏฺฐิโย ทํสิตฺวา อากาสํ ปกฺขณฺทิสฺสุ.

ตํ (กจฺฉโป) ตถา หํเสหิ นียมานํ คามทารกา ทิสฺวา "เทว หํสา กจฺฉโป ทณฺฑเพณ หรณฺตีติ อาหํสุ.

กจฺฉโป "ยทิ มํ สหายกา เนนฺติ, ตุมหากํ เอตฺถ (วตฺถุสฺมึ) ก็ (โปยชนํ) ทุญฺจเปตฺกาทิ วตฺตูกาโม (หุตฺวา), หํसानํ สีมฺเวคตฺยา พาราณสีนคเร ราชนิเวสนสฺส อุปฺปาริกํ สมฺปตฺตกาเล ทํสนฺณจํ โท ทณฺฑกํ วิสฺสชฺเชตฺวา ราชงฺคเณ ปตฺติตฺวา ทฺวิธา ภิชฺชิ.

(อิตฺติ) สตฺถา อิมํ อตฺตํ อาหริตฺวา

"อวธี วต อตฺตานํ กจฺฉโป วฺยาหริ คิริ,

สุคฺคหิตฺตมฺมึ (อตฺตนา) กุญฺจสฺมึ (อตฺตานํ) วาจา ย สกฺิยา วธิ.

(ปฺคฺคโล) เอตฺปิ (การณํ) ทิสฺวา นรวิเรสฺสจ

วํจํ ปมฺมุญฺเจ กุสฺลํ น อติเวลํ (วํจํ) ปมฺมุญฺเจ

ปสฺสตี พหุภาณเณ กจฺฉโป วฺยสนํ คตฺนฺติ อิมํ ทุกนิ ปาเต พหุภาณิชาตํ วิตฺถาเรตฺวา "ภิกฺขเว ภิกฺขุณา นาม มุขสฺสยฺเตน สมจารินา อนุทฺธเตน นิพฺพุตจิตฺเตน ภวิตฺพพฺพนฺติ วตฺวา อิมํ คาลมาห

"โย มุขสฺสยฺโต ภิกฺขุ มนฺตภาณิ อนุทฺธโต

อตถ (จ) ฐมมยจ ทีเปติ, มธฺรํ ตสฺส (ภิกขุสฺส) ภาสิตํ โหติ) ตี.

ตตฺถ (ปเทสุ) มฺขสยฺยโตติ (ปทสฺส) ทาสจณฺทาลาทโยปี (ปฺคฺค
เล)"ตฺวํ ทฺวํ ทฺวํ (อสี) ตฺวํ ทฺวํ (อสี) อิตฺถาที่นํ วจฺนํ อวทฺนตฺย ม
เจน สยฺยโต (อิตฺถ อตฺถ).

มนฺตภาณิตี (ปทสฺส) มนฺตา (ภควตา) วุจฺจติ ปญฺญา, ตาย
(มนฺตฺย) ภณฺนสฺส (อิตฺถ อตฺถ) .

อนฺนทฺธโตติ (ปทสฺส) นิพฺพุตฺจิตฺโต (อิตฺถ อตฺถ)

อตถ ฐมมยจ ทีเปตฺติ (คาลาปาทสฺส) (ภิกขุ) ภาสิตตฺถญฺเจว
เทสฺนารมฺมยจ กเถติ (อิตฺถ อตฺถ).

มธฺรณฺติ (ปทสฺส) เอวฺรปฺสฺส ภิกขุโน ภาสิตํ มธฺรํ นาม (โห
ติ).

โย (ภิกขุ) ปน อตฺถเมว สมฺปาเทติ, น ปาลี (สมฺปาเท
ติ); ปาลีเยว สมฺปาเทติ, น อตถ (สมฺปาเทติ) อุกฺกํ (อตฺถปาลี)
วา ปน น สมฺปาเทติ, ตสฺส (ภิกขุสฺส) ภาสิตํ มธฺรํ นาม น โหติ (อ
ติ อตฺถ).

เทสฺนาวสาเน พหุ (ชนา) โสตาปตฺติผลาที่นิ (อริยผลานิ) ปาปฺณิสฺสูติ.

โกกาลีทวตฺถ (นิฏฺฐิต).